

Auroville International Nederland

Samenvatting Goededoelengids 2016 van Goede Doelen Nederland

SCHENKEN EN NALATEN

- Geefwet
- Schenken en nalaten aan goede doelen
- Schenken bij leven
- Schenkingen en de inkomstenbelasting
- De aftrekbaarheid van schenkingen
- Negatieve giftenaftrek
- Schenkingen aan een algemeen nut beogende instelling (ANBI)
- Voorwaarden ANBI
- Voorlopige teruggaaf bij schenkingen
- Wat zijn concreet fiscaal aftrekbare schenkingen?
- Het begrip 'donateur'
- Drempels en maxima
- Aftrek: in welk jaar?
- De aangifte inkomstenbelasting
- Verschillende manieren van schenken
- De eenmalige schenking
- Combinatie van schenkingen van verschillende jaren
- De periodieke schenking
- Schenken op papier
- Schenken van goederen
- Geen schenkbelasting voor het goede doel
- Overige aandachtspunten
- Kinderen en schenken
- Codicil en testament
- De executeur
- Nalaten
- Het goede doel als erfgenaam
- Het goede doel als legataris
- Geen erfbelasting voor goede doelen
- Een testament maken
- Handleiding voor executeurs

SAMENWERKING GOEDE DOELEN NEDERLAND EN NOTARISSEN

- Goede Doelen Nederland werkt samen met diverse notaris-koepels.
- Veranderingen
- Betere voorlichting
- Testamenttest

© 2016 Goede Doelen Nederland

GOEDEDOELENGIDS

Wellicht bent u één van die mensen die zich in wil zetten voor een goed doel. Omdat u een ideaal heeft en graag wil bijdragen aan een betere wereld. U bent op zoek naar een organisatie met hetzelfde ideaal als u. Deze organisatie kunt u op allerlei manieren steunen door bijvoorbeeld vrijwilligerswerk te doen of geld te doneren. Steeds meer mensen besluiten daarnaast ook om via (een deel van) hun nalatenschap een goed doel te steunen. Omdat ze het belangrijk vinden dat er ook na hun overlijden wordt doorgewerkt aan het ideaal dat ze hebben. De goede doelen in deze gids zijn lid van de brancheorganisatie Goede Doelen Nederland of beschikken over een CBF-erkenning/keur. Dit betekent dat zij zich houden aan de regels die voor goede doelen gelden rond transparantie en de besteding van de donaties. Het CBF is de toezichthouder binnen de sector. U leest hierover meer in deze gids. Ik hoop dat deze gids ertoe leidt dat mensen en organisaties met hetzelfde ideaal elkaar vinden zodat de idealen die ze allebei hebben gerealiseerd worden. Om zo samen te werken aan een betere wereld.

Gosse Bosma

directeur

Goede Doelen Nederland

SCHENKEN EN NALATEN

Informatie over schenken, nalaten en belastingen

Als u aan goede doelen geeft, doet u dat in het vertrouwen dat zij uw geld goed besteden. Deze Goede Doelen Gids voorziet u van informatie over goede doelen, zodat u een weloverwogen keuze kunt maken. Voorin de gids vindt u een hoofdstuk over het steunen van goede doelen door na te laten of tijdens leven te schenken. U kunt een goed doel op een fiscaal gunstige manier steunen: met voordeel voor het goede doel én voor u zelf.

Geefwet

Nederland kent een rijke traditie van particuliere vrijgevigheid en filantropie. Om het geefgedrag te stimuleren en eventuele belemmeringen weg te nemen, heeft de overheid in het verleden een samenstel van fiscale maatregelen genomen. Op 1 januari 2012 is bovendien de zogeheten Geefwet in werking getreden waardoor de mogelijke fiscale voordelen nog verder zijn uitgebreid. De fiscale faciliteiten bestaan in grote lijnen uit de giftenaftrek in de inkomstenbelasting en de vrijstelling van schenk- en erfbelasting voor de ontvangende goede doelen. De fiscale tegemoetkomingen zijn voor een belangrijk deel gekoppeld aan de status van 'algemeen nut beogende instelling' (kortweg: ANBI). Instellingen kunnen door de Belastingdienst als ANBI worden aangemerkt als zij aan een aantal voorwaarden voldoen. Welke voorwaarden dit zijn, komt in het onderdeel 'Schenken bij leven' aan de orde. Auroville International Nederland is zo'n door de belastingdienst erkende ANBI instelling.

Schenken en nalaten aan goede doelen

Schenken bij leven

Wanneer u geld of goederen nalaat of schenkt aan een goed doel kunt u belasting besparen door de toepasselijke fiscale regels te volgen. Een schenking is - in fiscale termen - een overeenkomst waarin wordt vastgelegd dat de ene partij, de schenker, ten koste van zijn eigen vermogen, de andere partij verrijkt. Als u getrouwd bent of geregistreerd als partner hebt u voor het doen van een schenking in de meeste gevallen toestemming nodig van uw echtgeno(o)t(e) of geregistreerd partner.

Schenkingen en de inkomstenbelasting

Schenkingen aan goede doelen kunnen voor de inkomstenbelasting aftrekbaar zijn als zogeheten persoonsgebonden aftrek.

De aftrekbaarheid van schenkingen

Voor de inkomstenbelasting gelden als schenkingen: “bevoordelingen uit vrijgevigheid en al dan niet verplichte bijdragen, donaties en dergelijke die met giften op één lijn te stellen zijn”. Als u wilt dat uw bijdrage als schenking wordt aangemerkt, dan zal deze vrijwillig en onvoorwaardelijk moeten zijn. Er mag geen enkele directe tegenprestatie tegenover staan. U kunt geld en/of goederen aan een goed doel schenken.

Negatieve giftenaftrek

De zogenoemde negatieve persoonsgebonden aftrekpost voor schenkingen geldt wanneer een schenking onder een zogeheten ontbindende voorwaarde wordt gedaan en na verloop van tijd wordt herroepen of ontbonden. In het jaar dat u als gever de schenking herroept, moet u het eerder in aftrek gebrachte bedrag bij uw inkomen optellen. Hetzelfde geldt voor schenkingen die u hebt teruggekregen.

Schenkingen aan een algemeen nut beogende instelling (ANBI)

U hebt in beginsel recht op belastingaftrek voor persoonlijke giften aan een ‘algemeen nut beogende instelling’ (ANBI). Een ANBI is een instelling die (nagenoeg) uitsluitend op het algemeen nut is gericht en als zodanig door de Belastingdienst is gekwalificeerd. Via www.anbi.nl dan wel www.belastingdienst.nl vindt u alle door de Belastingdienst erkende ANBI’s. Let wel op: soms kunnen de officiële namen van goede doelen iets afwijken van hun bij het publiek bekende naam. In de wet is opgenomen wat onder ‘algemeen nut’ moet worden verstaan. Het betreft onder meer:

- welzijn;
- cultuur;
- onderwijs, wetenschap en onderzoek;
- bescherming van natuur en milieu;
- gezondheidszorg;
- jeugd- en ouderenzorg;
- ontwikkelingssamenwerking;
- dierenwelzijn;
- religie, levensbeschouwing en spiritualiteit;
- bevordering van de democratische rechtsorde.

Ook een combinatie van de genoemde doelen en het financieel of anderszins ondersteunen van een ANBI vallen hieronder. Een ‘persoonlijke gift’ wil zeggen dat u de uitgave als privépersoon moet doen. Als een schenking wordt gedaan en de organisatie stuurt u (periodiek) een blad, folder of iets dergelijks, dan zal dit de aftrekbaarheid van de gift over het algemeen niet in de weg staan. Wanneer u twijfelt over de aftrekbaarheid van uw schenking, kunt u contact opnemen met de betreffende organisatie en de Belastingdienst.

Voorwaarden ANBI

Om een ANBI te kunnen zijn, moet de organisatie aan een aantal voorwaarden (blijven) voldoen. Zo is een organisatie alleen een ANBI als deze zich voor ten minste 90 procent inzet voor het algemene nut. Het uitoefenen van commerciële activiteiten staat niet in de weg aan het krijgen of behouden van de ANBI-status, als de hiermee behaalde opbrengsten maar worden gebruikt voor het algemeen nuttige doel. Bijvoorbeeld: de opbrengsten van de museumwinkel moeten ten goede komen aan het museum. Daarnaast moeten een ANBI en de personen (bestuurders) die daar rechtstreeks bij betrokken zijn, voldoen aan bepaalde integriteitseisen. Verder moet een ANBI een actueel beleidsplan hebben, dat inzicht geeft in de wijze waarop de ANBI het werk uitvoert om haar doelstelling te bereiken. Het plan moet inzicht geven in het werk dat de organisatie doet, de manier waarop geld wordt geworven, het beheer en de besteding van het vermogen van de instelling. Ten slotte zijn er voorwaarden voor onder meer de beloning van bestuurders en de administratieve verplichtingen van een ANBI. Een ANBI moet een aantal gegevens publiceren op een internetsite. De gegevens betreffen onder andere contactgegevens, doelstelling, beleidsplan, namen van bestuurders en een financiële verantwoording. Voor uitgebreide informatie over de goede doelen: GOEDEDOELEN.NL

Voorlopige teruggaaf bij schenkingen

Als u schenkingen doet aan goede doelen, kan dit een aftrekpost opleveren op uw aangifteformulier. Om te voorkomen dat u lange tijd moet wachten op uw teruggaaf, kunt u bij de Belastingdienst via een voorlopige aanslag in beginsel maandelijks een bedrag terugkrijgen.

Wat zijn concreet fiscaal aftrekbare schenkingen?

Een beknopt overzicht van giften die fiscaal al dan niet aftrekbaar zijn:

Niet-aftrekbaar

- Giften bij kerkcollecten en bedragen betaald voor (zit)plaatsen in de kerk of voor (een abonnement op) een kerkblad.
- Bedragen besteed aan acties van loterijen.
- De contributie aan de zogenoemde serviceclubs, zoals een Lions- of een Rotaryclub.
- De contributie aan bijvoorbeeld sport-, zang- en gezelligheidsverenigingen.
- Goederen die u via goede doelen koopt (denk aan wenskaarten, kalenders en dergelijke).
- Contante giften aan collectanten waarvan u geen kwitanties hebt.

Aftrekbaar

Kosten gemaakt voor een ANBI, maar u ziet ervan af om deze bij de ANBI te declareren (u en de ANBI moeten dan aan een aantal voorwaarden voldoen).*

* voorwaarden

- De ANBI moet een verklaring afgeven dat u zich hebt ingezet als vrijwilliger;
- De ANBI heeft een regeling getroffen waardoor u in aanmerking komt voor een vergoeding;
- De financiële situatie van de ANBI is zo dat zij de vergoeding ook kan uitbetalen;
- De ANBI heeft de bedoeling om de vergoeding daadwerkelijk uit te betalen;
- U moet zelf kunnen bepalen dat u de vergoeding niet wilt ontvangen en aan de ANBI schenkt.

Autokosten kunnen worden meegenomen voor een vast bedrag van € 0,19 per kilometer.

Kosten gemaakt voor een ANBI terwijl de ANBI deze vanwege haar slechte financiële situatie niet kan vergoeden; bijvoorbeeld reiskosten (tot een vast bedrag van € 0,19 per kilometer), portokosten of kosten voor enveloppen, papier of inkt. Kerkelijke belastingen.

De bijdragen aan serviceclubs gelieerde charitatieve instellingen die als ANBI zijn aangewezen. De contributie aan een politieke partij. Toeslagen op de frankeerwaarde van bijzondere postzegels (zegels waarbij de opbrengst voor een deel naar goede doelen gaat).

Het begrip 'donateur'

Een donateur is iemand die al dan niet periodiek een bedrag schenkt en hierdoor een organisatie steunt (vaak krijgt de donateur hiervoor bijzondere rechten). Let er wel op dat er speciale voorwaarden gelden voor het fiscale begrip van 'periodieke schenking' (zie verderop in dit hoofdstuk). Als een donateur niet aan de voorwaarden hiervoor voldoet, dan worden de bijdragen fiscaal beschouwd als (verschillende) eenmalige schenkingen.

Drempels en maxima

Voor het fiscale voordeel gelden drempels en maxima. Giften kunt u aftrekken als ze meer bedragen dan 1 procent van het zogenoemde drempelinkomen, met een minimum van € 60. Maar u mag niet meer aftrekken dan 10 procent van dit drempelinkomen.

Wat is uw drempelinkomen? Dat is het totaal van het inkomen uit werk en woning, het inkomen uit 'aanmerkelijk belang' en het belastbare inkomen uit sparen en beleggen (samen box 1, 2 en 3), maar zonder rekening te houden met uw zogeheten 'persoonsgebonden aftrek'. Als u een fiscale partner hebt, wordt bij de bepaling van de giftendrempel en het giftenmaximum het gezamenlijke bedrag van de genoemde drempelinkomens aangehouden. Bij een gezamenlijk drempelinkomen van bijvoorbeeld € 45.000 is de drempel € 450 en is € 4.500 het maximaal aftrekbaar bedrag. Stel u schenkt € 1.000, dan is € 550 aftrekbaar.

Aftrek: in welk jaar?

Schenken komen alleen voor aftrek in aanmerking in het jaar waarin ze zijn betaald: het jaar dus waarin het bedrag van de gift daadwerkelijk is voldaan.

De aangifte inkomstenbelasting

Schenken kunt u op het aangiftebiljet inkomstenbelasting aangeven onder de vraag 'Als u of uw fiscale partner in 2015 giften deed'. Als u gedurende het gehele kalenderjaar fiscaal gezien een partner hebt, worden uw schenkingen bij elkaar geteld. U doet er als fiscale partners verstandig aan de aftrekbare schenkingen toe te rekenen aan de fiscale partner met het hoogste belastingtarief. Dat leidt immers tot het grootste belastingvoordeel. Giften die door eigen kinderen of die van de fiscale partner worden gedaan, moeten door de kinderen zelf worden aangegeven.

Verschillende manieren van schenken

De eenmalige schenking

Veronderstel dat u een bedrag wilt schenken aan een goed doel, maar wel zó dat u hier fiscaal voordeel van hebt. Waar moet u op letten? U maakt een bedrag over op de rekening van de instelling die u wilt steunen. Bewaar het bankafschrift als bewijs voor de Belastingdienst. Deze specificaties hoeft u weliswaar niet mee te sturen met de aangifte, maar de Belastingdienst kan ze later ter inzage vragen. U hoeft niet alles aan één goed doel te schenken. U kunt het bedrag verdelen over verschillende organisaties. Voor uw fiscale aftrek maakt dat niets uit. De Belastingdienst telt namelijk al uw schenkingen bij elkaar op.

Combinatie van schenkingen van verschillende jaren

Fiscaal gezien is het voordeliger de (eenmalige) schenkingen die u over twee jaar wilt doen te combineren. Door bijvoorbeeld naast de schenkingen voor 2016 die u altijd in mei doet, in december van 2016 uw geplande giften voor 2017 alvast te doen. Op deze manier wordt uw aftrekpost slechts eenmaal, en niet tweemaal gekort met de (niet-aftrekbare) drempel. Zolang u niet aan het maximum van 10 procent van het drempelinkomen zit, is het fiscaal dus voordelig uw schenkingen van verschillende jaren zo veel mogelijk in één jaar te concentreren.

De periodieke schenking

Als u verschillende jaren achter elkaar aan hetzelfde goede doel schenkingen wilt doen, kunt u overwegen gebruik te maken van de zogenoemde periodieke schenking. Als u aan de voorwaarden voldoet, zijn de schenkingen voor u volledig aftrekbaar voor de inkomstenbelasting. De eerder genoemde drempel en het maximum zijn namelijk niet van toepassing bij een periodieke schenking. Ook als u daarnaast aan deze organisatie nog een eenmalige schenking doet, blijven de periodieke schenkingen voor de volle 100 procent aftrekbaar. Ook voor het goede doel is deze constructie prettig, aangezien het voor een langere periode verzekerd is van een vast bedrag, dat het kan gebruiken voor langdurige projecten. De periodieke schenking kan in een notariële akte, maar ook in

een overeenkomst tussen de schenker en de begunstigde worden vastgelegd. Vastlegging in een notariële akte mag, maar hoeft niet dus niet meer. Er is sprake van een aftrekbare periodieke gift:

- als de schenking aan een ANBI is vastgelegd in een door een notaris opgestelde akte of een schenkingsovereenkomst tussen schenker en begunstigde;
- als u zich verplicht om ten minste vijf opeenvolgende jaren een bedrag te schenken, waarbij deze bedragen steeds (ongeveer) even hoog zijn;
- als het overmaken van de bedragen uiterlijk bij overlijden eindigt;
- als de instelling u geen tegenprestatie voor de gift levert.

Bij echtgenoten is het niet ongebruikelijk dat een bepaling in de schenkingsovereenkomst is opgenomen dat de schenking uiterlijk eindigt bij het overlijden van de langstlevende echtgenoot en daarmee feitelijk afhankelijk is van twee levens. Momenteel is er veel onduidelijkheid over een omstreden uitspraak van een (lagere) rechter waarin is beslist dat hiermee niet aan het zogeheten onzekerheidsvereiste is voldaan en dientengevolge niet aan de vereisten van een periodieke gift. Heeft u een lopende periodieke schenking en wordt de fiscale aftrek geweigerd? Dan is het zinvol om tijdig bezwaar te maken tegen deze beslissing. Goede Doelen Nederland heeft de kwestie aangekaart bij het Ministerie van Financiën. Het is overigens toegestaan om de eerste termijn op de dag van het passeren van de notariële akte dan wel het sluiten van de schenkingsovereenkomst of kort daarna te laten vervallen en de volgende vier termijnen met tussenpozen van één jaar, zodat de schenkingen per saldo in een korter tijdsbestek dan vijf jaar kunnen plaatsvinden. U kunt in de akte of de overeenkomst laten opnemen dat de uitkering eindigt op het moment dat u arbeidsongeschikt of werkloos wordt, of waarop de instelling aan wie de schenking is gedaan niet langer de ANBI-status heeft, dan wel failliet is verklaard. Over de notariskosten van de akte hoeft u zich veelal geen zorgen te maken, want veel organisaties nemen deze kosten in zo'n geval voor hun rekening. Informeert u dus vooraf bij het goede doel of de bereidheid bestaat de notariskosten te betalen. Stel dat u gedurende de vooraf overeengekomen termijn waarin u het voornemen had om periodieke giften te doen, komt te overlijden. De verplichting die u in de vorm van een periodieke gift bent aangegaan jegens een ANBI, kan als verplichting aan uw erfgenamen in uw testament worden opgenomen. De contante waarde van die verplichting verlaagt dan uw nalatenschap, waardoor ook de erfbelasting die uw erfgenamen verschuldigd zijn, wordt verlaagd. Bijkomend voordeel is dat uw erfgenamen dan ook recht hebben op de giftenaftrek (ook zonder drempel) in de jaren dat zij aan de door u opgelegde verplichting (het doen van een schenking aan de ANBI) voldoen. U kunt ook in uw testament laten opnemen dat de resterende termijnen van een periodieke schenking, bij elkaar opgeteld, een legaat aan de betreffende ANBI zijn.

Schenken op papier

Papieren (uitgestelde) schenkingen aan goede doelen komen niet in aanmerking voor giftenaftrek in de inkomstenbelasting. Als u een schenking wilt doen, maar u heeft het te schenken bedrag niet ter beschikking – bijvoorbeeld omdat uw vermogen in een woning zit – is een schenking op papier een goede mogelijkheid. Een schenking op papier is een schenking, waarbij u feitelijk gezien het daadwerkelijke bedrag pas later overmaakt. Geld schenken zonder geld, als het ware. U bepaalt zelf wanneer u daadwerkelijk het bedrag overmaakt. Vaak wordt gekozen dit bedrag over te maken bij overlijden. Let wel op: papieren (uitgestelde) schenkingen aan goede doelen komen niet in aanmerking voor giftenaftrek in de inkomstenbelasting. Wel wordt erfbelasting bespaard doordat de nalatenschap van de schenker minder groot is, want er is al een deel van de nalatenschap geschonken en schuldig gebleven.

Schenken van goederen

U hoeft natuurlijk niet altijd geldbedragen te schenken. U kunt ook besluiten bepaalde goederen te schenken. Wanneer u goederen of rechten, zoals vorderingen en waardepapieren, aan een goed doel wilt schenken, dan is het belangrijk dat wordt vastgesteld wat die goederen 'in het economische verkeer' waard zijn. Die waarde geldt als eenmalige schenking. Over de waarde van goederen, en dus over de hoogte van uw aftrekpost, kan echter verschil van mening ontstaan met de Belastingdienst. Zeker wanneer het relatief waardevolle zaken betreft, kan het zinvol zijn deze te laten taxeren om zo bij de Belastingdienst een sterkere bewijspositie te hebben. De waarderingsproblematiek speelt ook bij het schenken van een huis. Bij een leeg op te leveren huis is de waarde relatief eenvoudig te bepalen. Wilt u echter nog een tijd in uw huis blijven wonen of wordt het huis door anderen bewoond, dan is dit een stuk ingewikkelder. Schenkingen van goederen die veel voorkomen zijn schenkingen van kleding, speelgoed, voeding en meubels. Ook voor dit soort schenkingen geldt dat ze fiscaal aftrekbaar zijn. Aangezien ze echter vaak van relatief weinig waarde zijn, is het laten taxeren over het algemeen geen optie. Aankoopbonnen van dergelijke goederen zullen waarschijnlijk niet voorhanden zijn. Belangrijk: in deze gevallen valt de belastingaftrek alleen te effectueren door het goede doel, waaraan u in natura schenkt, de schenking schriftelijk te laten bevestigen, met vermelding van de eraan toegekende waarde. U kunt zelf ook een schriftelijk stuk (laten) opmaken van uw schenking. Laat dit document vervolgens wel ondertekenen door het goede doel. Voor de schenking van bepaalde goederen, zoals een huis, een stuk grond of aandelen in een besloten vennootschap, moet de notaris een akte opmaken. Het is verstandig hierover vooraf met uw adviseur (notaris, accountant, fiscalist, financieel of estate planner) te overleggen. U kunt ook een periodieke gift in natura aan een goed doel doen. Op de site van de Belastingdienst is net als voor de periodieke gift in geld ook een modelovereenkomst opgenomen die door een schenker kan worden gebruikt.

Geen schenkbelasting voor het goede doel

Over schenkingen gedaan aan ANBI's is door deze instellingen geen schenkbelasting verschuldigd. Tenzij aan de schenking een voorwaarde is verbonden die niet past bij het doel dat de ANBI nastreeft.

Overige aandachtspunten

Kinderen en schenken

Wanneer u kinderen hebt en een schenking wilt doen aan een goed doel, houd dan rekening met het volgende. De wet beschermt bepaalde familieleden, de zogenaamde legitimarissen. Kinderen en soms kleinkinderen (als kinderen zijn overleden) behoren tot deze groep familieleden. De bescherming bestaat eruit dat deze familieleden recht hebben op een bepaald deel van de erfenis (het wettelijk erfdeel: de zogeheten legitieme portie). Het is logisch dat deze rechten niet beperkt kunnen worden door vóór het overlijden alles weg te geven aan anderen. Bepaalde schenkingen tellen daarom mee voor het vaststellen van de omvang van de legitieme portie. Verder kunnen de legitimarissen, als zij niet uit de erfenis zelf hun legitieme portie kunnen krijgen, in bepaalde gevallen

de begiftigden (zoals een goed doel) aanspreken. Hetzelfde geldt als uit uw testament blijkt dat u te veel geld of goederen aan goede doelen nalaat. Uw (klein) kinderen hebben het recht daar bezwaar tegen te maken. De bepalingen in het testament zijn dus niet altijd definitief. Uw notaris zal u hierover verder kunnen informeren.

Codicil en testament

Een codicil is een door u zelf met de hand geschreven, gedagtekend én ondertekend stuk. Wilt u uw codicil wijzigen, dan verscheurt u gewoon uw vorige codicil en maakt u een nieuw. Zorg wel dat er geen kopieën blijven bestaan van het oude codicil. In een codicil kunt u slechts een beperkt aantal regelingen treffen: - instructies voor de begrafenis of crematie; - een legaat van zeer precies omschreven goederen, zoals sieraden, meubels en kleding (het gaat hierbij om zogenaamde inboedelgoederen, maar bijvoorbeeld niet om waardevolle verzamelingen zoals schilderijen of kunstvoorwerpen). In een codicil kunt u dus geen erfgenaam aanwijzen en kunt u ook geen geld aan goede doelen nalaten. Daarvoor moet u een testament laten opstellen. Een testament is een door een notaris opgestelde akte. In deze akte kunt u onder andere geldbedragen aan met name genoemde personen of goede doelen nalaten, maar hen ook tot erfgenaam benoemen. U kunt ook zowel een testament als een codicil maken. U kunt uw notaris vragen het codicil bij het testament te bewaren. Als u het codicil wilt wijzigen, kunt u dit weer bij uw notaris opvragen.

De executeur

Als u in uw testament hierover niets bepaalt, moeten de erfgenamen gezamenlijk uw nalatenschap afwickelen. U kunt echter in uw testament een executeur benoemen. Deze wikkelt de nalatenschap af en regelt de begrafenis of crematie. De executeur hoeft geen mede-erfgenaam of familielid te zijn. Hij voert de laatste wilsbeschikking van de overledene uit en krijgt daarvoor, als u hierover in het testament niets regelt, een beloning van 1 procent van het vermogen op de dag van het overlijden. De erflater kan bij de benoeming van de executeur in het testament ook zelf het honorarium vaststellen, bijvoorbeeld een vast bedrag. Er zijn ook goede doelen die als executeur willen optreden. U vindt daarover informatie op de website van het betreffende goede doel of u kunt daarover de contactpersoon van de organisatie benaderen.

Nalaten

Van nalaten is sprake als u aan iemand of een organisatie geld of goederen wilt geven ná uw overlijden. Hiervoor is een testament of codicil vereist. Iedereen vanaf zestien jaar die beschikt over voldoende verstandelijke vermogens kan een testament maken. Maar ook mensen die onder curatele zijn gesteld, kunnen een testament maken, tenzij zij aan een geestelijke stoornis lijden. Mensen die onder curatele staan vanwege een geestelijke stoornis kunnen wél met toestemming van de kantonrechter een testament maken. Als u geen testament maakt, bepaalt de wet wie uw erfgenamen zijn. Als u getrouwd bent of geregistreerd als partner en/of kinderen hebt, zullen uw echtgenoot/geregistreerd partner en/of kinderen uw erfgenamen zijn. Als u niet bent getrouwd of geregistreerd als partner en geen kinderen hebt, zijn dat ouders, broers en zussen. Als u geen ouders, broers en zussen (meer) hebt, zullen dat neven en nichten zijn. Wilt u hiervan afwijken, dan moet u een testament maken. U bent vrij om te bepalen wie u tot erfgenaam benoemt. Alleen kinderen (of kleinkinderen als uw kinderen zijn overleden) kunnen, indien zij zijn 'onterfd', na uw overlijden een

beroep doen op hun legitieme portie (de minimale wettelijke aanspraak van een afstammeling). Het wettelijk erfdeel is de helft van het erfdeel waar kinderen recht op zouden hebben als er geen testament was. Bij een beroep op de legitieme portie wordt het (klein)kind geen erfgenaam, maar ontvangt het wel zijn minimum aanspraak ten laste van de nalatenschap. Er blijft dan minder over voor de erfgenamen.

Het goede doel als erfgenaam

Als u een goed doel tot (mede-) erfgenaam benoemt, heeft het goede doel (samen met de overige erfgenamen) recht op de gehele nalatenschap. Met andere woorden: het goede doel erft als een (mede-) erfgenaam (een deel van) de baten én de eventuele schulden van de nalatenschap. In de praktijk zal een goed doel vanwege haar doelstelling en om risico's te vermijden de nalatenschap alleen beneficiair aanvaarden. Door deze manier van aanvaarden wordt het goede doel niet aansprakelijk voor eventuele schulden van de nalatenschap. Als een goed doel (mede-) erfgenaam is, doet u er goed aan in elk geval de volgende beschikkingen in het testament op te nemen:

- benoeming van een executeur: beneficiaire aanvaarding maakt de afwikkeling ingewikkeld (de nalatenschap moet volgens de wet 'vereffend', afgewikkeld, worden), tenzij er een executeur is die kan verklaren dat de nalatenschap positief is;
- een legaat van uw inboedel en persoonlijke spullen.

Goede doelen zijn immers hoofdzakelijk gebaat bij geldelijke opbrengsten. Als een goed doel bijvoorbeeld enig erfgenaam is, moet uw inboedel een andere goede bestemming krijgen en worden verkocht of weggegeven. Vaak zijn er echter bepaalde familieleden of kennissen die emotionele waarde aan uw spullen hechten. U kunt hen dan beter uw spullen legateren, zodat deze een bestemming krijgen die u in gedachten hebt. Goede doelen voelen het wel als hun verantwoordelijkheid zeer zorgvuldig met nalatenschappen om te gaan.

Het goede doel als legataris

Als u het goede doel niet tot erfgenaam benoemt, maar wel in uw testament bepaalt dat het goede doel recht heeft op een bepaald goed of geldbedrag, noemen we het goede doel 'legataris'. Een legaat houdt in dat u een bedrag, een goed, zoals een huis of een stuk grond, een effectenportefeuille of een schilderij, nalaat aan een persoon of instelling die u zelf hebt uitgekozen. De legataris is niet aansprakelijk voor schulden van de nalatenschap. Hij moet slechts de lasten, bijvoorbeeld de erfbelasting die op het gelegateerde goed drukt, voor zijn rekening nemen.

Geen erfbelasting voor goede doelen

ANBI's zijn over verkrijgingen uit nalatenschappen geen erfbelasting verschuldigd. Tenzij aan de verkrijging een voorwaarde is verbonden die niet past bij het doel dat de ANBI nastreeft.

Een testament maken

Veel mensen zien er tegenop om een testament op te stellen. Vaak schuiven ze dit voor zich uit omdat ze het te ingewikkeld vinden. Het is echter belangrijk dat u tijdig nadenkt over wat er met uw

vermogen moet gebeuren als u komt te overlijden. Door het maken van een testament kunt u veel problemen voor de toekomst voorkomen. Niet alleen problemen tussen eventuele erfgenamen. Ook kunt u er door het juiste testament op te stellen voor zorgen dat er zo min mogelijk (erf)belasting betaald hoeft te worden.

Handleiding voor executeurs

Mogelijk krijgt u als executeur te maken met de afwikkeling van een nalatenschap waarbij een of meer goede doelen tot (mede-) erfgenaam zijn benoemd. Tussen de erfgenamen nemen goede doelen een speciale positie in omdat (anders dan wanneer een persoon erfgenaam is) ze worden aangewezen vanwege hun doelstelling. Goede doelen voelen het als hun verantwoordelijkheid zeer zorgvuldig om te gaan met het in hen gestelde vertrouwen. Goede Doelen Nederland heeft een brochure ontwikkeld om executeurs behulpzaam te zijn bij de afwikkeling van een nalatenschap. Deze kunt u aanvragen bij Goede Doelen Nederland (telefoon: 020 – 422 99 77, e-mail: info@goededoelennederland.nl, dan wel op www.goededoelennederland.nl).

SAMENWERKING GOEDE DOELEN NEDERLAND EN NOTARISSEN

Goede Doelen Nederland werkt samen met diverse notaris-koepels.

Met Netwerk Notarissen, een koepel van ruim 150 kantoren / circa 600 notarissen, heeft Goede Doelen Nederland een kennispartnerschap. Hierdoor kunnen goede doelen en notarissen het publiek beter voorlichten over de mogelijkheden van het steunen van goede doelen. Ook de afwikkeling van een testament waarin een goed doel is opgenomen gaat door de onderlinge werkafspraken soepeler verlopen.

Met de Vereniging van Estate Planners in het Notariaat (EPN) ontwikkelde Goede Doelen Nederland ondermeer een richtlijn. De richtlijn bevordert dat nalatenschappen waarin een of meer goede doelen zijn opgenomen, op een transparante en respectvolle wijze worden afgewikkeld.

Formaat Notarissen (20 kantoren, circa 100 notarissen) organiseert open dagen op de kantoren van de aangesloten notarissen. Goede Doelen Nederland stelt de notarissen informatie over schenken en nalaten aan goede doelen beschikbaar.

Veranderingen

Notarissen krijgen steeds meer vragen over mogelijkheden voor nalaten en belastingvrij schenken aan goede doelen. De onderlinge banden van mensen veranderen en de vanzelfsprekendheid van het nalaten aan kinderen en kleinkinderen vermindert. Cliënten vragen de notaris vaker om advies over financiële zaken als schenken en nalaten. Samenwerking met de goede doelen kunnen notarissen cliënten beter adviseren.

Betere voorlichting

Aan de andere kant wordt het publiek steeds kritischer ten aanzien van het steunen van goede doelen. Notarissen krijgen steeds vaker vragen over de manier waarop goede doelen omgaan met de geschonken of nagelaten financiële middelen. Door de samenwerking kunnen notarissen hun cliënten beter voorlichten.

Testamenttest

Goede Doelen Nederland werkt ook samen met Testamenttest. Via de site www.testamenttest.nl kunnen mensen op een laagdrempelige manier testen of zij hun erfenis goed geregeld hebben en wat de voordelen kunnen zijn van een goed en up-to-date testament in hun persoonlijke situatie. Ook biedt de site de mogelijkheid om een akte van legaatstelling te maken en deze, door een van de aangesloten notarissen, te laten passeren. Verder wordt daarbij informatie gegeven over de mogelijkheden van schenken en nalaten aan goede doelen. De bezoeker wordt de mogelijkheid geboden om de uitkomst van de test kosteloos en vrijblijvend te bespreken met een deelnemende notaris.

Goede Doelen Nederland

James Wattstraat 100

1097 DM Amsterdam

Telefoon: 020 - 422 99 77

E-mail: info@goededoelennederland.nl

Website: www.goededoelennederland.nl /

www.goededoelen.nl

© 2016 Goede Doelen Nederland